

Т. О. Лещенко
Українська медична стоматологічна академія
М. М. Жовнір
Українська медична стоматологічна академія
Н. В. Бондар
Українська медична стоматологічна академія

СИНТАКСИЧНІ АНОМАЛІЇ В НАУКОВОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті акцентовано на науковому стоматологічному дискурсі. Простудійовано лінгвістичну літературу з питань мовних відхилень, зосібна синтаксичних. Детально обґрунтовано теоретичні засади вивчення різножанрових зразків стоматологічного наукового дискурсу – оригінальних тез, статей, доповідей, лекцій, посібників, довідників, підручників, монографій тощо. Досліджено наукові тексти зі стоматології з погляду нормативності їхньої синтаксичної організації. Здійснено спробу виробити систему рекомендацій для впорядкування семантико-синтаксичного оформлення фахових наукових текстів стоматологів.

Ключові слова: *науковий стиль, науковий текст, синтаксис, синтаксична норма, стоматологічний дискурс.*

Не всупереч постулату про те, що мова «живе», безупинно розвивається, зазнаючи найрізноманітніших впливів соціального, політичного, культурного і наукового життя, наголошуємо на необхідності вироблення, уніфікації й чіткого дотримання норм, що регулюють використання лінгвальних одиниць на всіх мовних рівнях.

Питання співвіднесення «норми» і «відхилення від норми» завжди перебувало під пильним оком науковців, а результати їхніх дослідницьких шукань відображено в граматиках різних мов і в намаганні вирізняти певні мовні правила (аналогія) та порушення цих правил (аномалія). Визнаючи той факт, що нормування – це свідомий вплив на мовну практику, мовознавці ще й досі дискутують про шляхи контролю динамічності мови і про раціональні способи стандартизації та кодифікації мовної системи (К. С. Городенська, А. П. Загнітко, С. Я. Єрмоленко, Є. А. Карпіловська, Л. Кислюк, Ж. В. Колоїз, Т. А. Коць, Г. П. Мацюк, О. Д. Пономарів, П. О. Селігей, О. О. Тараненко, Г. М. Яворська та ін.).

Оцінюючи мовні засоби з погляду доцільності їх уживання, систематизуючи мовні явища в словниках, граматиках, довідниках, науковий світ орієнтує мовців на взірцеву мову, але науковці часто не відгукуються ні на навіювання, ні на суворий імператив, забуваючи те, що мовна якість наукової продукції – це важливий показник рівня розвитку держави.

«Особливості розвитку й потенціал наукової мови, її якість та внормування без перебільшення можна вважати цікавими і вкрай нагальними проблемами сучасної гуманітаристики», читаємо в дослідженні С. О. Астахової [1, с. 201]. На

жаль, чимало текстів, написаних науковцями-медиками, не відповідають критеріям грамотності, а одна з проблем сучасних фахових мовних практик – нехтування обов'язковими правилами вживання різноманітних мовних ресурсів – фонетичних, орфоепічних, орфографічних, лексичних, фразеологічних, словотвірних та ін.

Ми чітко окреслили **мету** цілої низки праць – акцентувати на вкрай низькому рівні мовної культури наукових доробків фахівців стоматологічної сфери, проаналізувати типові мовні огріхи, яких припускаються теоретики і практики досліджуваної нами галузі медицини. Прагнемо якнайточніше висвітлити результати своїх дослідницьких пошуків, виробити й запропонувати до вжитку правильні, в нормовані варіанти.

Актуальність вибору теми визначається не лише необхідністю багатоаспектного аналізу наукового стоматологічного дискурсу, а й вкрай гострою потребою підвищити рівень професійного володіння лікарями-стоматологами літературною мовою як єдиним засобом матеріалізації фахових наукових ідей, відчутно зменшити кількість різноманітних мовних аномативів у зразках наукового стоматологічного дискурсу.

Наше дослідження виконано на матеріалах тез, статей, монографій, підручників, посібників, довідників, текстів авторефератів, дисертацій стоматологічної тематики.

Мета статті – виявити, систематизувати й проаналізувати синтаксичні помилки, зафіксовані в науковому стоматологічному дискурсі. Досягнення цієї мети передбачає виконання таких **завдань**:

1) простудіювати лінгвістичну літературу з питань мовних відхилень і обґрунтувати теоретичні засади їх вивчення;

2) дослідити наукові тексти зі стоматології з погляду нормативності їхньої синтаксичної організації;

3) виробити систему рекомендацій для впорядкування семантико-синтаксичного оформлення фахових наукових текстів стоматологів.

Питання, пов'язані з реалізацією узуальних граматичних норм у різних сферах сучасної української мовної практики повсякчас перебувають у полі зору дослідників (Ф. С. Бацевич, Т. Г. Бондаренко, К. С. Городенська, І. Р. Вихованець, А. П. Загнітко, Н. В. Загнітко, С. Я. Єрмоленко, Т. О. Лещенко, О. С. Мільченко, О. О. Тараненко, З. М. Терлак, Є. К. Тимченко, А. Ю. Яворський та ін.).

Не стала винятком і медична сфера (С. П. Гриценко, С. Ю. Дев'ятко, Г. О. Золотухін, Т. О. Лещенко, Н. П. Литвиненко, Л. Г. Лісовий, Н. В. Мисник, Л. А. Пиріг, Л. О. Симоненко, А. В. Ткач, І. Є. Томка, В. Г. Юфименко та ін.). Пильна увага до різноманітних типів відхилень від мовного канону, на жаль, достатньою мірою не сприяє вірності фахового наукового дискурсу, а плідні напрацювання в цій галузі ще й дотепер не представлені повно і системно.

Цілком можливо, що відсутність комплексного дослідження нормативності фахової мови стоматологів, недоступність чітко сформованих рекомендацій, яких варто дотримуватися авторам, вибудовуючи власний науковий дискурс,

підживлюють аномативність у слововжитку, словотворенні та побудові різнорівневих синтаксичних структур.

«Недотримання базових лексичних, морфологічних, синтаксичних, фразеологічних чи стилістичних норм літературної мови призводить до низького рівня мовної культури наукових праць загалом та прискорює стихійний процес утвердження наукоподібності стоматологічних студій», – переконана Т. О. Лещенко [3, с. 5-6].

Ретельно студіюючи фрагменти досліджуваного дискурсу вже багато років, ми постійно фіксуємо цілу низку синтаксичних девіацій. Керуючись прагненням сприяти формуванню в стоматологів граматичної компетенції, систематизуємо й аналізуємо найпоширеніші з них. Зауважимо, що поряд із неправильним варіантом подаємо або взірцевий, або один із кількох нормативно вмотивованих.

Уживання дієслів на – ся у невластивому їм значенні. Від утворених за допомогою постфіксів -ся (-сь) форм пасивного стану необхідно відмежовувати розряд зворотних дієслів, що також належать до узвичаєної дієслівної парадигми. Зворотні дієслова позначають взаємодію чи дію, яка не поширюється на інші об'єкти, а спрямована на самого діяча.

Стрижневе значення цього словесного пласту – зворотне, зосереджене на суб'єкті, що може бути й об'єктом дії. «Первинне значення постфікса -ся як зворотного займенника – показувати спрямованість процесу на себе й таким чином принципову неможливість іншого об'єкта, на який безпосередньо й повністю поширюється процес», – переконаний М. Д. Гінзбург [2, с. 11]. Дослідник наполягає на єдино правильній варіації використання дієслів на -ся. Їх варто вживати для позначення процесів, коли суб'єкт (підмет) одночасно є об'єктом.

Наприклад: *Дитина скаржиться на кровоточивість ясен під час чищення зубів і вживання твердої їжі протягом кількох років; Каріозні ураження локалізуються на жувальних поверхнях, в емалевих складках або фісурах зубів, рідше – на апроксимальних поверхнях молярів; Однак, невдовзі з протоків потових залоз, волосяних мішечків, тріщин на поверхні шкіри знову з'являються патогенні збудники хірургічної інфекції, тому з метою асептичного проведення операції необхідно ізолювати руки стерильними гумовими рукавичками.*

Необхідно пам'ятати, що дієслова в цьому значенні можуть транслювати й інші відтінки зворотності, а не лише позначати ті, що зосереджені на суб'єктові. Строката сітка їхніх лексико-семантичних варіантів – власне-зворотні, взаємно-зворотні, непрямо-зворотні та ін. – лише ускладнює процес добору нормативних синтаксичних конструкцій.

Аналізуючи джерельний матеріал, пересвідчуємося в недотриманні авторами фахових наукових доробок кодифікованої мовної традиції послуговування зворотними дієсловами: *Вибілювач нагрівається до кипіння, деталь занурюється в нього на 0,5 – 1 хв., після чого промивається гарячою водою (Вибілювач нагрівають до кипіння, деталь занурюють у нього на 0,5 – 1 хв., після чого промивають гарячою водою; Фронтальні зуби нижньої щелепи уражаються карієсом дуже*

рідко (Фронтальні зуби нижньої щелепи уражено карієсом дуже рідко; Карієс уражує фронтальні зуби нижньої щелепи дуже рідко); У сечі виявляється білок, іноді циліндри та еритроцити, що підтверджує токсичну дію процесу на паренхіму нирок (У сечі виявляють білок, іноді циліндри й еритроцити, що підтверджує токсичну дію процесу на паренхіму нирок).

Часто в одному реченні фіксуємо як умотивоване чинними правописними нормами, так і нічим не обґрунтоване використання зворотних дієслів: *Карієс зубів, як правило, починається з внутрішніх шарів емалі: спочатку уражується міжпризматична органічна речовина вздовж ліній Ретціуса (Карієс зубів, як правило, починається з внутрішніх шарів емалі: спочатку ураження зазнає міжпризматична органічна речовина вздовж ліній Ретціуса).*

Як бачимо, дієслова з постфіксом *-ся* спричиняють суттєві труднощі. Щоб уникнути описаних вище помилок, необхідно чітко визначати семантику того чи того зворотного дієслова, а не уникати їхнього вживання у фахових наукових текстах загалом.

Надмірне використання віддієслівних іменників на *-ння*. Дієслово як частина мови характеризується широким лексичним багатством і різноманітністю форм. В осередді українського мовлення – процес, дія, виражена неозначеною чи особовою формою дієслова, дієприслівником або дієслівною формою на *-но, -то*: *Важливу роль в утворенні зубної бляшки відіграють вуглеводи; Каріозний процес може уражати різні тверді тканини зубів, тому в Міжнародній класифікації хвороб існує також анатомічна класифікація карієсу.*

Водночас науковий виклад думок вимагає іменних частин мови. Віддієслівні й відприкметникові іменники пронизують тканину наукового тексту, цілком можливо, надаючи йому глибшої інформативності й точності.

Українською важко з'ясувати об'єктивні причини цього, а їх може бути чимало: чи то специфіка абстрактного мислення, його «іменниковість», чи пріоритет терміноодиниць і номінацій спеціальних понять, явищ і фактів, про які йдеться в науковому тексті, прагнення нівелювати уособлення, чи намагання відобразити в науковому дискурсі головне призначення науки – класифікувати, схематизувати, типізувати й категоризувати факти. Відповісти на це запитання не беремося, а лише акцентуємо на активізації іменного типу мовлення в науковій мові стоматології. Засадниче правило – не перенасичувати іменниками віддієслівного походження науковий текст, а послуговуватися різними нормативно вмотивованими замінниками, зважаючи на той беззаперечний факт, що багаті ресурси сучасної української мови сприяють цьому.

На потребі уникати нагромадження віддієслівних іменників у різногалузевих терміносистемах наполягає П. О. Селігей [6, 7, 8]. «У народній мові дієслівні речівники на *-ння* не мають того широкого застосування, що в літературній. Це з багатьох причин зрозуміло, а надто в науковій термінології. Проте сучасну літературну мову треба очистити від деяких невластивих, чужих українській мові конструкцій з дієслівними речівниками», – радить ще О. Я. Курило [4, с. 89].

Погодьмося: надмірне опредмечення дій та ознак суперечить кодифікованому мовному стандарту, а тому, хто читає науковий текст, він видається неінформативним, розмитим, трафаретним, навіть штучним. «Якщо ми ще раз уважно вчитасямося в них і оцінимо з погляду стилістики, неминуче дійдемо висновку, що першопричина надмірної іменниковості – не так поняттєвість наукового мислення, як низька культура мови, невміння різноманітно викладати думки», – зауважує П. О. Селігей [6, с. 52].

Слід орієнтуватися на дієслівність під час викладу наукових думок, а краще намагатися гармонійно поєднувати іменники і дієслова, повертаючи цим самим науковому синтаксису почасті втрачену природність і невимушеність. Від цих характеристик залежить доступність матеріалу, бо трапляються випадки, коли навіть досвідчені й авторитетні науковці докладають чималих зусиль, щоб усвідомити смисл написаного. Радимо замість віддієслівних іменників на *-ння* виживати неозначену форму дієслова, особові форми дієслова і дієприслівникові звороти.

Наприклад: *Формування кореня і періодонту в тимчасових зубах триває від 1,5-2 років (різці) до 2-2,5 років (ікла, великі кутні зуби) після прорізування (Корінь і періодонт у тимчасових зубах **формуються** протягом 1,5-2 років (різці) та 2-2,5 років (ікла, великі кутні зуби) після того, як вони **порізулися**; Розвиток зубів має три стадії: в першій формуються закладки зубів і їхні зачатки, в другій відбувається диференціювання зубних зачатків і в третій – **утворення** зубів (Зуби мають **три стадії розвитку**: на першій формуються закладки зубів і їхні зачатки, на другій **диференціюються** зубні зачатки, на третій **утворюються** зуби); При загостренні запального процесу сполучнотканинна капсула гранульоми може прориватися з виділенням гною через кістку в окістя з утворенням свищового ходу (Коли **загострюється** запальний процес, сполучнотканинна капсула гранульоми **рветься**, крізь кістку **виділяється** гній у окістя й **утворюється** норицевий хід); Починаючи з 5-6 років відбувається заміна тимчасового прикусу на постійний. Цьому передують ріст зачатків постійних зубів і фізіологічне розсмоктування коренів тимчасових зубів (У 5-6 років тимчасовий прикус **замінюється** постійним. До цього **ростуть** зачатки постійних зубів і **розсмоктуються** корені тимчасових зубів).*

Звісно, не слід забувати про термінологізацію віддієслівних іменників і сполук із ними. У такому разі О. П. Селігей пропонує їх активно використовувати в науковому тексті: «віддієслівні іменники доречні, якщо вони термінізувалися або потрапили до складу термінів» [6, с. 177].

Для наукової мови медицини віддієслівні іменники в складі термінологічних словосполучень також характерні. Наприклад: *прискорення ШОЕ, ослаблення опірності організму, порушення обміну речовин, поширення інфекції, вогнище запалення, повне одужання, медикаментозне лікування, операційне втручання, демаркаційне запалення, загострення хвороби, загострення запального процесу тощо. Послугуються ними й у стоматологічній терміносистемі: запалення (мигдаликів, лімфатичних вузлів, лицьового нерва); утворення (норицевого ходу,*

секвестрів, секвестральної капсули, зубної бляшки); видалення (зуба, пульпи, імплантата, секвестрів, залишків їжі, емалі, нальоту, слинних залоз); лікування (стоматиту, гінгівіту, глоситу, пульпіту, періодонтиту); препарування (зубів, твердих тканин зубів, жувальної поверхні, каріозної порожнини, приясенної стінки); дренажування (гною, абсцесу); ураження (зуба, щелепи, слизової оболонки, ротової порожнини); порушення (функції жування, ковтання, дихання; екстраосального кровопостачання щелепи); ушкодження (структури зуба, цілісності емалі, ясен); відшарування (окістя, тканин); пломбування (зуба, каналу); протравлювання (емалі, каріозних порожнин, твердих тканин зубів) та ін.

Однак навіть більш-менш узвичаєні й нормативно вмотивовані сполуки з віддієслівними іменниками, які використовують у наукових текстах без жодного внутрішнього підсвідомого спротиву мовному чуттю, усе ж варто вживати наперемінно з їхніми нормативними синтаксичними заміниками. Наприклад, речення *Остеомієліт щелеп трапляється доволі часто, що призводить іноді до ранньої втрати зубів і розвитку різних ускладнень. Тому дуже важливе своєчасне проведення лікувальних заходів з метою попередження поширення запального процесу в самій щелепі та в прилеглих тканинах* буде сприйнято по-іншому, стане зрозумілішим, простішим для прийняття й усвідомлення інформаційного посилу автора, якщо виділені іменники замінити дієсловами: *Остеомієліт щелеп – поширена хвороба, яка може спричинити ранню втрату і й різні ускладнення. Щоб запальний процес не поширювався на щелепу і прилеглі тканини, хворобу потрібно своєчасно лікувати.* Така трансформація форми не єдино можлива, але цілком відповідає чинним нормативним мовним стандартам, головне – її адекватно приймають реципієнти.

Помічаємо те, що вживання інфінітива замість морфологізованого іменника відповідає канонам традиційного українського синтаксису, адже вимагає залежного іменника у формі Зн. в. Натомість після віддієслівного іменника використовують генітив. Порівняйте: *пломбувати (що?) зуб (Зн. в.), пломбуючи (що?) зуб (Зн. в.), але пломбування (чого?) зуба (Р. в.); препарувати (що?) каріозну порожнину (Зн. в.), препаруючи (що?) каріозну порожнину (Зн. в.), але препарування (чого?) каріозної порожнини (Р. в.).*

Пропонуємо для прикладу ще кілька синтаксичних трансформацій: *Після розкриття інфекційно-запального вогнища і видалення його вмісту рану дрениують із метою попередження передчасного зближення її країв і забезпечення постійної евакуації ексудату («Після того як інфекційно-запальне вогнище розкривають і видаляють його вміст, рану дрениують, щоб запобігти передчасному зближенню її країв і забезпечити постійний відтік ексудату»); Перше завдання вирішується підвищенням функціональної активності імунологічних систем організму хворого в загальному та активації імунологічних, репаративних процесів у ділянці інфекційного вогнища шляхом продовження і завершення активної імунізації в підгострий період, а також проведення специфічної стимулюючої терапії (аутогемотерапія, гемотрансфузія, алое та ін.), фізіотерапії. (Перше завдання*

виконують, **підвищуючи** функціональну активність імунологічних систем організму хворого загалом і **активуєючи** імунологічні, репаративні процеси в інфекційному вогнищі, продовжуючи і **завершуючи** активну імунізацію протягом підгострого періоду. Крім цього, доцільно **проводити** специфічну стимуляційну терапію (аутогемотерапію, гемотрансфузію, використовувати алое, фізіотерапію та ін.).

Схожих прикладів можна відшукати багато, бо, погодьтеся, мало кому з науковців спадає на думку вдатися до нескладних лінгвістичних маніпуляцій із метою покращити мовну якість свого наукового твору. При цьому інколи покращення – це спрощення. Цілком згоджуємося з П. О. Селігеєм, який зауважує: «Пізнавальну цінність тексту створює не підвищена іменниковість, а нові факти, нешаблонні ідеї, світлі думки й підходи» [6, с. 50]. Як слушно закликає Н. Ф. Непийвода, нам треба перестати боятися «розмовності», «ненауковості», «несолідності», створюючи текст наукової статті чи монографії [5, с. 152].

Висновки. На жаль, незначних огріхів і посутніх неточностей, яких припускаються автори наукових доробок, вибудовуючи словосполучення, речення й тексти, багато. Поширені серед виявлених у простудійованих фрагментах стоматологічного дискурсу такі: уживання дієслів на -ся в невластивому їм значенні; надмірне використання віддієслівних іменників на -ння. Їх наявність зумовлюють і позамовні, і внутрішньомовні чинники.

Аби уникнути мовних аномалій, зокрема й синтаксичних, потрібно усвідомити важливість і обов'язковість опанування лікарями різнорівневих мовних ресурсів – фонетичних, орфоепічних, орфографічних, лексичних, фразеологічних, словотвірних та ін.

Результати дослідження окреслюють подальші перспективи опрацювання стоматологічного дискурсу, аналізу рівня мовної культури наукових праць фахівців стоматологічної сфери; виявлення й опису типових мовних помилок фахівців-стоматологів. На часі – скрупульозне аналізу складних випадків побудови підрядних словосполучень (керування), розщеплення присудків, поєднання дієприкметникових зворотів із підрядними частинами.

Література

1. Астахова С. О. Стильові вади сучасного стоматологічного наукового дискурсу / С. А. Астахова, Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Збірник наукових праць I Міжнародної науково-практичної конференції «Technology, engineering and science – 2018», 24 – 25 жовтня 2018 року. – Лондон : ПолтНТУ, 2018. – С. 201–202.
2. Гінзбург М. Д. Українські віддієслівні іменники на -ння, -ття на тлі сусідніх слов'янських мов [Текст] / Михайло Гінзбург // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2013. – № 765. – С. 3–13.
3. Лещенко Т. О. Нагальні проблеми внормованості термінологічного інструментарію стоматологічної галузі / Т. О. Лещенко, М. М. Жовнір // Мова. – 2018. – № 29. – С. 5–11.
4. Курило О. Б. Уваги до сучасної української мови / О. Курило. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. – 303 с.

5. Непийвода Н. Ф. Мова науково-технічної літератури : Функціон.-стиліст. аспект / Н. Непийвода. – К., 1997. – С. 247.
6. Селігей П. О. Іменниковість versus дієслівність: у пошуках золоті середини / П. Селігей // Мовознавство. – 2014. – № 4. – С. 36–55.
7. Селігей П. О. Науковець і його мова / П. О. Селігей // Українська мова. – 2012. – № 4. – С. 18–28.
8. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю [Текст] : монографія / П. Селігей. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 627 с.

References

1. Astahova S. A. *Stylovi vady suchasnoho stomatolohichnoho naukovoho diskursun* [Stylistic issues of modern dental scientific discourse] S. A. Astakhova, T. O. Leshchenko, M. M. Zhovnir // *Zbirnyk naukovykh prats I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Technology, engineering and science – 2018», 24 – 25 zhovtnia 2018 roku. – London : PoltNTU, 2018. – S. 201–202.*
2. Ginzburg M. D. *Ukrainski viddiieslivni imennyky na -nnia, -ttia na tli susidnikh slovianskykh mov* [Tekst] [Ukrainian Verbal Nouns in -nnya, -ttya against a Background of the Neighbouring Slavic Languages [Text] / M. Ginzburg // *Visnik Nats. un-tu «Lvivska politehnika» : seriya «Problemi ukrayinskoyi termi-nologiyi. – 2013. – № 765. – S. 53 – 13.*
3. Leshchenko T. O. *Nahalni problemy vnormovanosti terminolohichnoho instrumentariiu stomatolohichnoi haluzi* [Urgent problems of the normological terminology of the dental industry] / T. O. Leshchenko, M. M. Zhovnir // *Mova. – 2018. – № 29. – S. 5–11.*
4. Kurilo O. *Uvagi do suchasnoyi ukrayinskoyi literaturnoyi movi* [Attention to modern Ukrainian] / O. Kurylo. – К. : Vydavnytstvo Solomii Pavlychko «Osnovy», 2008. – 303 s.
5. Nepivoda N. F. *Mova nauково-tekhnichnoi literatury : Funktsion.-stylist. aspekt* / N. Nepyivoda. – К., 1997. – S. 247.
6. Seligey P. O. *Imennykovist versus diieslivnist: u poshukakh zolotoi seredyny* [Noun versus verb: in search of the golden mean] / P. Selihei // *Movoznavstvo. – 2014. – № 4. – S. 36–55.*
7. Seligey P. O. *Naukovets i yoho mova* [The scientist and his language] / P. O. Selihei // *Ukrainska mova. – 2012. – № 4. – S. 18–28.*
8. Seligey P. O. *Svitlo i tini naukovoho styliu* [Tekst] [Light and Shadows of a Scientific Style [Text] : monohrafiia / P. Selihei. – К. : Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2016. – 627 s.

Лещенко Т. А., Жовнір М. Н., Бондар Н. В. Синтаксические аномалии в научном стоматологическом дискурсе. В статье акцентировано на научном стоматологическом дискурсе. Изучено лингвистическую литературу по вопросам языковых аномалий, в частности синтаксических. Детально рассмотрено теоретические основы изучения разножанровых образцов стоматологического научного дискурса – оригинальных тезисов, статей, докладов, лекций, пособий, справочников, учебников, монографий. Исследованы научные тексты по стоматологии с точки зрения нормативности их синтаксической организации. Предпринята попытка выработать систему рекомендаций для упорядочения семантико-синтаксического оформления профессиональных научных текстов стоматологов.

Ключевые слова: научный стиль, научный текст, синтаксис, синтаксическая норма, стоматологический дискурс.

Leshchenko T. O., Zhovnir M. M., Bondar N. V. Syntactic anomalies in the scientific dental discourse. The article focuses on the scientific dental discourse. The importance of following common standards and necessity of using basic language norms in the field of science has been proved. Various

linguistic literature on language anomalies (in particular syntactic) have been studied. The theoretical base of studying omulti-genre samples of dental scientific discourse – original abstracts, articles, reports, lectures, manuals, reference books, textbooks, monographs – have been examined in detail. Scientific texts on dentistry have been examined from the point of view of the normativity of their syntactic organization. The work focuses on the general irregularity of the professional language of the dental industry. An attempt to develop a clear system of recommendations for systematization the semantic-syntactic organization of professional (dental) scientific texts . In addition, the article characterizes cases of incorrect and irrelevant use of language units in professional texts in the dental field and justifies the analysis of dental scientific language correspondence to the basic communicative features of the language. The tendency to the synthesis of syntactic constructions has been increased.

Key words: *scientific style, scientific text, syntax, syntactic norm, dental discourse.*